

TOPLUM SAĞLIK ECZACI'DAN

Kasım 2000 ve Şubat 2001 mali krizleri toplumsal, ekonomik ve siyasal alanda zaten bir süredir bataklıkta çırpınan Türkiye'yi iyice çamura gömdü.

Krizden çıkış için Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Kemal Derviş'in geliştirdiği program ise, büyük toplumsal kesimler için hiçbir anlam ifade etmiyor. İşsizlik, büyük alım gücü düşüşleri, iflaslar gibi ekonomik kayıplara uğrayan ve toplumun yüzde 75'ini oluşturan alt-orta ve düşük gelirli hanelerinin kabarık faturasına karşılık, yıllardır uygulana gelen politikalardan palazlanan yüksek gelirli azınlığa yönelik olarak, böylesi zor bir dönemde alınmış hiçbir ciddi önlem yok.

Krizden sonra IMF desteğiyle hazırlanan program, Türkiye toplumunun bugüne kadar mecbur tutulduğu en acı "reçete"dir. Emekten yana olanların, bu programı inandırıcı ve adil bulmaları için hiç bir neden yok.

Eczacılar da emeğiyle geçinen insanlar olarak, bu krizden büyük ölçüde etkilendi. Bir yıl içinde ortalama açılan eczane sayısından daha fazla eczane bu süreçte kapandı. Sadece bu bile, krizin boyutlarını, sağlık sistemine etkisini göstermek açısından önemli bir veri.

İşte bu güncel ve yakıcı olay karşısında, biz de **Toplum Sağlık Eczacı** dergimizin ilk sayısını ekonomik krizin sağlık, ilaç ve eczacılığa etkilerine ayırdık.

Dosyamızın ilk yazısı, İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. İzzettin Önder'e ait. Önder, **Ekonomik Krizin Neresindeyiz** başlıklı yazısında, krizin tarihselliğine vurgu yapıyor ve Dünyada ve Türkiye'de yaşanan krizlerin bir panoramasını sunuyor. Önder, krizlerin kapitalist sistemin yapısal özelliklerinden kaynaklanan özelliklerini gözler önüne seriyor ve Türkiye'nin krizinin temel olarak 1950'lerden başlayarak uygulanmaya başlanan arz yanlı politikaların bir sonucu olduğunu ifade ediyor.

Hemen arkasından Prof. Dr. Türkel Minibaş, **Uruguay'dan Katar'a... Krize Çözüm** başlıklı yazısında globalizm çerçevesinde yeni işlevler edinen Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası kuruluşların rollerini, GATT, GATS ve TRIPS gibi stand-by anlaşmalarıyla üçüncü dünya ülkelerine dayatılan Anlaşmaların ülke ekonomisine etkilerini inceliyor.

Doç. Dr. Yüksel Akkaya ise, yine benzer bir izlek içinde, küreselleşme ile birlikte, refah devletinin çözülüşünün nedenlerini ve yerini "asgari geçim" devletine bırakmasının sonuçlarını ele alıyor. **Refah Devletinden Asgari Geçim Devletine** başlıklı yazı, krizi aşmaya yönelik saldırıların ihtiyaç duyduğu yeni devlet modelini, eğitim, sağlık, özelleştirmeler ve uluslararası ticari kuruluşlar gibi çok geniş bir eksenle tartışıyor. Yazı, krizin nedenleri ve aşılmasına yönelik düzenlemeleri içeren iki temel yazıdan sonra, bu düzenlemeleri yapacak aktörleri tanımlamak bağlamında, dosyamızda önemli ve tamamlayıcı bir yere sahip.

Kriz Sağlık Eczacılık dosyamız, Doç. Dr. İlker Belek ve Doç. Dr. Onur Hamzaoğlu'nun kriz ve sağlık ilişkisini tanımlayan ve krizin sağlık sisteminin yapısı üzerine etkilerini çeşitli ülke örnekleriyle tartışan **Kapitalizmin Olağan Seyri İçinde Sağlık Açısından Projeksiyonlar** başlıklı kapsamlı makaleleriyle devam ediyor. Böylece, genel analizlerinden sağlık alanına doğru da bütünlüklü bir geçiş yapmış oluyoruz.

Bu yazının hemen ardından, Ecz. Mustafa Turunç **Ekonomik Krizin İlaç Sektörü ve Eczacıya Etkileri** başlıklı Şubat krizinin hemen arkasından yazılmış yazısında, bir eczacı olarak, krizden ilaç ve eczacılık alanının nasıl etkilendiğini tartışıyor ve bazı çözüm önerileri sunuyor.

ABD'li yazar Vicente Navvaro'nun *International Journal of Health Services* dergisinde 1978 yılında yayınlanmış **Modern Kapitalizmde Batı Sağlık Sisteminin Krizleri** başlıklı makalesi, eski tarihli olmasına karşın, kriz analizinde kendine özgü bir perspektif taşıdığı ve tıp ile kapitalizm arasındaki ilişkiyi gayet iyi bir biçimde gözler önüne serdiği için yayınlanmasını uygun bulduğumuz bir makale. Makaleyi dilimize Özlem Özkan ve Ecehan Balta kazandırdı.

Bu sayımızdaki dosya dışı tek yazımız, Avrupa Birliği Eczacılar Grubu Başkanı Aidan O'shea'nın dergimiz için yazdığı Avrupa Birliği ülkelerinde serbest eczacıların konumuna yönelik değerli ipuçları barındıran **Avrupa Birliği'nde Serbest Eczacılık** başlıklı makale.

Bu makaleler dışında, bundan sonraki sayılarımızda da mümkün olduğunca yer vermeyi düşündüğümüz *Araştırma* bandında, Türk Eczacıları Birliği tarafından 2001 yılında yapılan **Eczacılıkta Talep-Hizmet Korelasyonu Çalışması**'nın bulgularına yer verdik. Sağlık ve eczacılık alanında yapılan her türlü araştırmaya bundan sonra da dergimiz sayfalarında yer vermekten mutluluk duyacağız.

Kitap Tanıtımı köşemizde ise, yine Birliğimiz tarafından 2001 yılında yayına hazırlanmış olan ve iki yılda bir yayınlamayı düşündüğümüz **Rakamlarla Türkiye'de Sağlık İlaç Eczacılık** isimli kitabımızın bazı verilerini sizlerle paylaşmak istedik.

Son olarak, dergimizde ekonomik krizin sağlık sistemi üzerindeki etkilerine ilişkin daha ileri bir okuma yapmak isteyenler için, kriz ve sağlık ilişkisi üzerine derlediğimiz bir bibliyografyaya yer verdik.

İlk sayımızda, kriz gibi gündelik yaşantımıza ağır biçimde yansıyan bir konu ile karşınızda olmak elbette istemezdik. Gündelik sorunlarımızdan kurtulup geleceğimizi daha da güzelleştirmenin yollarını aradığımız başka sayılarda birlikte olmak umuduyla, ilk sayımızı beğenilerinize sunuyoruz.

Ecz. Mehmet DOMAÇ
Genel Yayın Koordinatörü